

over, hvad Grønland selv måtte ønske. Hvis man beslutter, at ressourcerne skal udvindes, er Fællesskabet rede til at hjælpe. Men jeg vil gerne understrege, så stærkt som muligt, at vi ikke har nogen itneresse i at udnytte Grønlands økonomiske og mineralske ressourcer på en måde, som Grønland ikke selv måtte ønske. Så naturrig-

dommene er så afgjort ikke grunden til, at vi ønsker, at Grønland skal forblive en del af Fællesskabet.“

I debatten om Grønlands forhold til EF bør der selvfølgelig indgå så mange detaljer og vurderinger som muligt, men de bør i alle tilfælde bygge på realiteter og ikke på en ønsketænkning. Og det var det sidste, Bent Nielsen gav udtryk for.

– Vi er afhængige af et internationalt energisamarbejde, siger grønlandsministeren

af Bent Nielsen

Når vi nu er igang med „myter“ og „ønsketænkning“, så hedder det i EF-brochuren, at „den marxistisk orienterede del af den grønlandske befolkning ønsker Grønland ud af EF ...“

Det er grov manipulation at udnævne et flertal i Grønland, et flertal i landsrådet samt KNAPP og siumut til marxister. Derefter kommer så det citerede afsnit om „den politiske atmosfære i Grønland“ og eventuel nedskæring af bloktilskudet. Hvis det ikke er et forslag, så er det et vidtløftigt og ukvalificeret politisk kandestøberi, som næppe hører hjemme i en officiel informationspjece fra EF, eller hvad?

Roy Jenkins' udtalelse i Grønland kan ses som en almindelig politisk beroligende erklæring, men egentlig også som udtryk for, at man kunne lægge pres, hvis man ville.

Bogen „Udviklingstendenser for Grønland“ af H. C. Bach og Jørgen Taagholt er udarbejdet på initiativ af forsvarrets projektgruppe for perspektivplanlægning og udgivet med forord af Isi Foighel, formand for kommissionen for videnskabelige undersøgelser i Grønland. Det hedder side 107 bl. a.:

„Uanset, at vi eventuelt ikke får kernekraftværker, vil vort ansvar overfor omverdenen og specielt i relation til vort medlemskab af EF og dermed af EURATOM under alle omstændigheder forpligte Danmark til at prospekttere og iværksætte udvinding af uran i det omfang, det er økonomisk forsvarligt; Danmarks afhængighed af kul- og olieimport gør, at man næppe kan undlade at bidrage internationalt med energiresourcer, der findes inden for dansk område.“

Og side 104:

„Undlader et land iøvrigt at gennemføre en tilstrækkelig indsats på dette område, kan landet risikere at blive stillet uden for den – i henhold til traktaten (Euratom-traktaten artikel 70) – sikrede ret til lige adgang til andre ressourcer i fællesskabet.“

For at få afkræftet denne myte, henvendte jeg mig den 21. juni 1976 til grønlandsminister Jørgen Peder Hansen, som bl. a. sagde:

– Jeg mener, at vi har en vældig interesse i, set fra dansk side, at være med i et internationalt energisamarbejde, det gælder også indenfor EF. Vi har brug for energi, vi har brug for de råstoffer, ressourcer, der skal til for at skaffe os denne energi. Derfor har vi disse samarbejdsinteresser. Når vi ønsker et samarbejde, så må vi naturligvis yde noget, der hvor vi er i stand til det. Og ingen er jo i tvivl om, at for så vidt angår Narssaq-området, Kvanefjeldet nærmere sagt, så ved vi, der findes uran. Men der er *ingen*, der har lagt pres på os, fordi at vi præcis ved, der ligger uran i Kvanefjeldet ... Da vi har en interesse i, enten direkte at kunne anvende den uran, der ligger i Kvanefjeldet eller få det konverteret på en eller anden måde, det må udviklingen jo vise, nå ja så synes jeg, at det er rimeligt at vi indgår i dette samarbejde, og vi prøver på, hver især, at give vores bidrag, samtidig med at vi så også kan nyde de fordele, der er ved et samarbejde ... Vi ved jo allesammen, at der på et eller andet tidspunkt skal diskuteres i større sammenhæng Grønlands forhold til Fællesmarkedet. Men

man kan jo ikke, synes jeg, have den opfattelse, at fordi dette spørgsmål i den bredere sammenhæng skal diskuteres, så kan vi altså ikke diskutere det, som ligger hele det danske samfund, hele rigets interesser så stærkt på sinde, og dermed mener jeg også Grønlands, nemlig fremskaffelsen af de nødvendige ressourcer for at kunne dække vores energi- og kraftbehov ind. Det gælder jo også Grønland. Vi skal jo se hen til, at selv om der bruges mindre olie i Grønland end der gør i Danmark, nå ja, noget skal der skaffes, og der er vi altså afhængige af et internationalt samarbejde.

Så det var ikke noget dementi.

I dokument nr. 25 fra hjemmestyrekommissionens sekretariat fra 6. april 1977 forklares det, at rigsfællesskabet sætter grænser for, hvilke kompetencer der kan overgå til hjemmestyret, bl. a. fordi rigets deltagelse i internationalt samarbejde fortsat vil være et rigsanliggende. Jeg kan tilføje, at måske skal den foreslåede fælles dansk-grønlandske styring af råstofferne, med råstofforvaltning direkte under ministeren, ses på den baggrund. Man kan f. eks. ikke afgive en ejendomsret, som allerede er delvis afgivet til EURATOM, der har optionsret til bl. a. uranmalmen i Kvanefjeldet.

Jeg hverken kan eller vil tage stilling til, om Grønland bør være medlem af EF eller ej. Det skal helt andre bestemme. Men det kunne være interessant at få klarlagt, fra såvidt muligt uvildigt hold, om en udmeldelse vil have nogen som helst virkning for Danmarks eventuelle internationale forpligtelser til uranudvinding i Grønland.